

Muudatused kõrgharidusvaldkonna õigusaktides

Tiina Laidvee
kõrgharidusvaldkonna juhtivekspert

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Sisukord

- Kõrgharidusseaduse muudatustest, nende eesmärkidest ja jõustumisest
- Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muudatustest ja nende jõustumisest

Muudatuste eesmärgid

- tagada suuremale hulgale üliõpilastele juurdepääs kõrgharidusele ja toetada kõrgkoolet, et motiveerida üliõpilasi nominaalajaga lõpetama;
- suurendada üliõpilaste vastutust ja kohusetunnet;
- suunata üliõpilasi tegema teadlikumaid ja läbimõeldumaid valikuid;
- kasutada praegust kõrghariduse rahastust efektiivsemalt.

Kõrgharidusseadus

Kõrgharidusseaduses jääb kehtima senine üldpõhimõte, et **eestikeelse** õppekava alusel **õppimine on üliõpilase jaoks tasuta** juhul, kui ta õpib **täiskoormusega** ja **täidab** kumulatiivselt igal semestril **nõutava õppe mahu**.

Tasu võib küsida üliõpilaselt, kes

- asub õppima võõrkeelsel õppekaval
- õpib osakoormuses
- tuleb samale kõrgharidusastmele õppima mitmendat korda
- on õppinud varasemalt rohkem kui poole õppekavast

Piiratakse samal kõrgharidusastmel uuesti tasuta õppimist, suurendades seeläbi ka esimest korda tasuta kõrgharidust omandada soovijate võimalusi õppes osalemiseks.

1. muudatus

Pikeneb aeg, mille möödumisel on võimalik tulla uuesti peale tasuta õpingute läbimist tasuta kõrgharidusõppesse õppima

Senise kolmekordse nominaalkestuse asemel rakenduskõrghariduse-, bakalaureuse-, magistriõppes ja senise kahekordse nominaalkestuse asemel integreeritud õppes on võimalik tasuta õppida uuesti samal kõrgharidusastmel kümme aastat peale lõpetamist.

2. muudatus

Piiratakse võimalust bakalaureuseõpingute lõpetamisel astuda tasuta rakenduskõrgharidusõppesse ja vastupidi.

Tasuta õppesse samal kõrgharidusastmel saab uuesti kandideerida peale 10 aasta möödumist varasemast eksmatrikuleerimisest.

Muudatustega soovitakse distsiplineerida üliõpilaste käitumist erialavalikuid tehes ja suurendada nende omavastutust. Kaotatakse samaaegselt tasuta õppimise võimalused ning piiratakse katkestamise järgselt tasuta õppimise võimalusi.

3. muudatus

Kaotatakse õigus õppida samaaegselt tasuta mitmel õppekaval erinevatel õppeastmetel.

Enam ei ole võimalik samaaegselt õppida näiteks bakalaureuse- ja magistriõppes või bakalaureuse- ja doktoriõppes.

4. muudatus

Kaotatakse õigus õppida samaaegselt tasuta kahel õppekaval sama kõrgharidusastme erinevates õpetes (nt samaaegselt bakalaureuseõppes ja rakenduskõrgharidusõppes).

Samaaegselt on õigus tasuta õppida vaid ühel kõrgharidustaseme õppekaval.

5. muudatus

Piiratakse katkestamise järgselt uuesti tasuta õppima asumise/ümberotsustamise aega.

Kõigis kõrgharidustaseme õpetes on katkestamise järgselt õigus tasuta õppesse astuda üliõpilasel, kes on õppinud samal kõrgharidusastmel vähem kui 1 õppeaasta (365 kalendripäeva).

6. muudatus

Kõrgkoolidel on õigus küsida õppeteenustasu üliõpilaselt, kes on eelnevalt juba kaks korda samale õppeastmele immatrikuleeritud.

Tasuta õppes õppivalt üliõpilaselt võib küsida tasu

- täiskoormusest puudu olevate ainepunktide eest
- kui üliõpilane langeb osakoormusesse
- õpingute katkestamisel kui semestri algusest on möödunud rohkem kui 70 päeva

7. muudatus

Kehtestatakse õigus nõuda õppekulude hüvitamist semestri lõpul katkestajatelt.

Üliõpilane, kes katkestab õpingud omal soovil hiljem kui 70 päeva semestri algusest, on kohustatud hüvitama sooritamata ainepunktide tasu deklareeritud õppeainete mahus.

8. muudatus

Täpsustatakse õppekorralduslike otsuste vaidlustamist.

- Õppekorralduslike otsuste peale vaide esitamiseks võib kõrgkool ette näha haldusmenetluse seaduses sätestatust erineva tähtaja.
- Õppesse vastuvõtmisega ning lõputöö ja lõpueksami hindamisega seotud otsuste peale vaide esitamise tähtaeg ei või olla lühem kui kolm tööpäeva otsuse teatavakstegemisest alates.
- Muudel juhtudel ei või õppekorralduslike otsuste peale vaide esitamise tähtaeg olla lühem kui kümme tööpäeva otsuse teatavakstegemisest alates

Muudatustega jääb kõrgkoolile õigus pakkuda põhjendatud juhtudel õpet tasuta.

- Muudatuste jõustumisel jääb **kõrgkoolidele** alles samasugune **otsustusõigus** piirangute rakendamiseks nagu kehtivas seaduses, st õigus, aga mitte kohustus küsida üliõpilaselt õppekulude hüvitamist
- Sarnaselt seni kehtivale korrale on võimalik halduslepinguga kokku leppida õppekavades, kus õppimine on tasuta ka teisel korral (nt suurema tööjõuvajadusega valdkondades ümberõppeks, õpetajakoolitus ja tervishoid) või sisekaitselises ja riigikaitselises rakenduskõrgkoolis kehtestada vastavad erisused õigusaktidega.

Muudatused hakkavad kehtima 2024/2025. õppeaastast

Muudatusi rakendatakse järk järgult:

- Enne 2024/2025 õa immatrikuleeritud üliõpilastele kehtib senine kord kuni 2026/2027 õa lõpuni;
- Alates 2027/2028 õa rakenduvad muudatused kõikidele üliõpilastele;
- Muudatus õppekorralduslike otsuste vaidlustamise tähtaja osas jõustub 2023/2024 õppeaastast.

Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muudatused

- täpsustavad Euribori fikseerimise kuupäevi ning intressiarvestust;
- ühtlasi täiendatakse seadust võimalusega anda õppelaenu esimese aasta õppuritele alates 15. septembrist nagu see on kõigi teiste õppurite puhul.
- ÕÕSi muudatused rakenduvad 2023/2024 õppeaastast.

Täna!

hm.ee

@haridusministeerium

@haridusmin